

Svätá prvomučenica Tekla, ktorej sviatok oslavujeme 24. septembra, žila v dobe svätých apoštolov Barnabáša a Pavla. Narodila sa približne v roku 30 pohanským rodičom v meste Ikónia. Bola horlivou ženou túžiacou po múdrosti, preto ju hľadala u mnohých mudrcov a filozofov, ktorí boli pohanmi. Keď Pavol a Barnabáš prišli do Ikónie hlásať evanjelium, pod vplyvom ich kázania a moci Božieho slova našla Múdrost – Ježiša Krista, po ktorej túžila celým srdcom. Po konflikte so svojim nápadníkom Tamirom a jeho rodičmi bola odhodlaná podstúpiť i mučenícku smrť. Ako kresťanka dala sľub panenstva. O jej mučeníctve pre vieru v Ježiša Krista podáva svedectvo svätý Ambróz: Tekla bola prv zvrátená zo šiat. Zahalená iba závojom panenského rumenca upierala svoj čistý zrak hlboko k zemi, aby sa nestretla so žiadnym pohľadom. Jej panenská cudnosť tak prenikla divákov, že tí, ktorí prišli do hľadiska arény s necudnými pohľadmi, aby sa na svätej panne pásli, vrátili sa späť so zrakmi cudnými. Dravé šelmy opäť nemali síl, aby sa do nej pustili. Potom vraj samotní pohanovia hovoriť, že to bolo samo nebo, ktoré o ňu bojovalo. Po týchto udalostiach sa odobrala do Seleucie, kde Tekla vraj žila v samote do 90 roku svojho života. Svätá mučenica Tekla bola, pravdepodobne, prvou kresťankou v Európe. Jej telesné ostatky sa nachádzajú na území dnešnej Sýrie.

Pripravil o. Miroslav Dargaj

FARSKÉ OZNAMY

◆ Modlitby matiek budú v pondelok 24. septembra a 1. októbra večer. Telocvičňa na ZŠ Prostějovská bude v tie isté dni v čase 19:00 - 20:00 hod. Modlitby mužov a biblická škola budú v utorok 25. septembra a 2. októbra. Návšteva zboru bude v stredu 26. septembra a 3. októbra večer. Tichá adorácia s Korunkou k Božiemu milosrdenstvu a požehnaním bude vo štvrtok 27. septembra a 4. októbra (s osobným požehnaním) v čase 19:00 - 21:00 hod. Stretko na fare bude v piatok 28. septembra a 5. októbra o 16:15 hod.

◆ Vo štvrtok 27. septembra bude po večernej sv. liturgii Večeraadlo obetované za kňazov pred Najsv. Eucharistiou.

◆ V sobotu 29. septembra bude po večernej sv. liturgii Novéna k Matke ustavičnej pomoci.

◆ V nedeľu 30. septembra bude zbierka na pomoc eparchie v Oradei (Rumunsko), ktorá prišla pri požiari o svoju biskupskú rezidenciu.

◆ V pondelok 1. októbra máme sviatok Ochrany presv. Bohorodičky. Sv. liturgie budú o 6:30 a o 18:00 hod. s myrovaním.

◆ Prvopiatkový týždeň je 1. - 5. október. Spovedať budeme ako zvyčajne pred sv. liturgiami. Na prvý piatok 5. októbra bude celodenná adorácia podľa rozpisu. O 15:00 hod. bude Korunka Božieho milosrdenstva s modlitbami žalmov. Pri oboch sv. liturgiách bude zvonček na podporu práce s mladými farnosťami.

◆ Fatimská sobota bude 6. októbra. O 17:00 hod. vás pozývame na mariánske večeraadlo.

◆ V sakristii chrámu si môžete do konca októbra objednať časopis Misionár za cenu 13,-€ a časopis Slovo za cenu 15,-€.

◆ Nahlasovanie detí na prvú sv. spoved' prebieha do konca mesiaca september v sakristii chrámu. Následne začíname stretnutia (pravdepodobne od začiatku októbra).

o. Peter Kačur

CIRKEV S TEBOU POČÍTA

Na jednej veľkej lodi žila jedna úplne malá skrutka. Spolu s ostatnými skrutkami spojovali veľký oceľový plát.

Skrutka sa počas plavby Indickým oceánom čoraz častejšie uvoľňovala, až si jedného dňa povedala, že vypadne.

Susedné skrutky raveli: „Ak vypadneš ty, pôjdeme s tebou.“

A nity na spodnej časti lode hovorili: „Nám je tu tiež akosi príúsko. Asi sa uvoľníme tiež.“

Keď to počuli veľké oceľové rebrá, zvolali: „Beda vám, ak to urobíte, je s nami koniec!“

A správa o úmysle jednej skrutky sa rozšírila po celej lodi. Loď zastonala a zapraskala vo švíkoch. Všetky jej rebrá a skrutky i tie najmenšie klinec poslali skrutke správu, aby zostala, lebo inak sa celá loď rozpadne a nikto sa nedostane domov.

Skrutke to zalichotilo. Nevedela, že má taký veľký význam. A tak sa rozhodla, že ostane.

Každý z nás sme súčasťou väčšieho celku. Žijeme v manželstvách a rodinách. Bývame v bytových domoch, kde je nás viac pokope. Pracujeme v zamestnaní, kde sa nachádza veľa iných ľudí. Nakupujeme v obchodoch, ktoré sú stavané na veľký nápor kupujúcich. Chodíme do škôl, kde okrem nás je množstvo ďalších študentov a žijeme v Cirkvi, ktorá je spoločenstvom pokrstených ľudí kráčajúcich po ceste spásy.

Áno, žijeme v Cirkvi, ktorá sa pre nás stala sviatosťou spásy, lebo pochádza od Ježiša Krista. Cirkev je darom pre každého z nás. Je to náš domov, kde sa môžeš stále vrátiť. Je to miesto, kde ti bude stále

niekto rozumieť. Cirkev je spoločenstvo veriacich ľudí. My sme jej integrálnou súčasťou.

Drahý brat, drahá sestra, v týchto dňoch slávi naša Prešovská archieparchia okrúhle výročie svojho vzniku. Je tu už 200 rokov, za ktoré Bohu ďakujeme. Tak ako odznelo v nedeľu 22. septembra na hlavnej slávnosti v Ľutine, naša gréckokatolícka cirkev disponuje ohromnou regeneračnou Božou mocou, vďaka ktorej dokázala po páde totality vstať z popola. A dokázala nielen vstať. Žije svoj vlastný život, a to aj vďaka tebe. Prečo? Lebo Cirkev s tebou počíta. Počíta s každým z nás, ktorý je pokrstený a tým pádom mysticky začlenený do Kristovho tela, ktorým je Cirkev. Je to Cirkev, v ktorej žili naši predkovia, ktorí nám odovzdávali vieru. Je to Cirkev, ktorá dokázala naslúchať a rozpoznávať Boží hlas a Božiu vôľu. Je to gréckokatolícka cirkev, ktorá disponuje svojou vlastnou hierarchickou štruktúrou na čele s metropolitom Jánom. Je to cirkev, v ktorej sa môžeš cítiť ako doma. Je tu pre teba, aby si nezahynul, ale žil. Je tu pre každého, kto túži po živote v hojnosti.

V dnešný deň, keď slávime záver osláv jubilejného roka, si môžeme odpovedať na jednu veľmi dôležitú otázku: Potrebuje ma táto cirkev? Môžem a chcem byť pre ňu užitočný? Odpoveď je: ÁNO! Cirkev s tebou ráta a verí ti. Verí ti, že ohlásiš vzkrieseného Krista, ktorého zažívaš vo svojom živote dennodenne, a to práve vďaka nej. Ja som šťastný, že môžem žiť práve v tejto cirkvi. A čo ty?

o. Peter Kačur

LITURGICKÝ PROGRAM

Pondelok, 24. september
Sv. prvomučenica a apoštolom rovná Tekla
06:30 csl. sv. lit. (HP 109); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 108); Ap. zač. 235 (Flp 1, 1 – 7); Lk zač. 16 (4, 38 – 44)

Utorok, 25. september
Prep. matka Eufrozína
06:30 sl. sv. lit. (PZ 109); 18:00 csl. sv. lit. (HP 110); Ap. zač. 236 (Flp 1, 8 – 14); Lk zač. 18 (5, 12 – 16)

Streda, 26. september
Odchod do večnosti sv. apoštola a evanjelistu Jána Teológa
06:30 csl. sv. lit. (HP 262); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 249); Ap. zač. 237 (Flp 1, 12 – 20a); Lk zač. 21 (5, 33 – 39)

Štvrtok, 27. september
Sv. mučeník Kallistrat a jeho spoločníci
06:30 sl. sv. lit. (PZ 112); 18:00 csl. sv. lit. (HP 113); Ap. zač. 238 (Flp 1, 20b – 27a); Lk zač. 23 (6, 12 – 19)
18:45 Večeradlo obetované za kňazov

Piatok, 28. september ✠
Prep. otec a vyznávač Charitón
06:30 csl. sv. lit. (HP 264); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 251); Ap. zač. 239 (Flp 1, 27 – 30; 2, 1 – 4); Lk zač. 24 (6, 17 – 23a)

Sobota, 29. september
Prep. otec Kyriak Pustovník
06:30 csl. sv. lit. (HP 115); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 115); Ap. zač. 241 (Flp 2, 12 – 16a); Lk zač. 25 (6, 24 – 30)
18:45 Novéna k Matke ustav. pomoci

Nedeľa, 30. september
2. hlas. Devätnásť nedeľa po Päťdesiatnici. Sv. hieromučeník Gregor, biskup Veľkého Arménska.
08:00 csl. sv. lit. (HP 98); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 97); Ap. zač. 194 (2 Kor 11, 31 – 12, 9); Lk zač. 26 (6, 31 – 36)
17:00 Večiereň

Pondelok, 1. október

Presvätá Bohorodička a Ochrankyňa. Prep. otec Roman Sladkopevec. Myrovanie.
06:30 csl. sv. lit. (HP 265); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 252); Ap. zač. 320 (Hebr 9, 1 – 7) Lk zač. 54 (10, 38 – 42; 11, 27 – 28)

Utorok, 2. október
Sv. hieromučeník Cyprián
06:30 sl. sv. lit. (PZ 109) 18:00 csl. sv. lit. (HP 110); Ap. zač. 242 (Flp 2, 16b – 23); Lk zač. 27 (6, 37 – 45)

Streda, 3. október
Sv. hieromučeník Dionýz Areopagita
06:30 csl. sv. lit. (HP 112); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 111); Ap. zač. 243 (Flp 2, 24 – 30); Lk zač. 28 (6, 46 – 49; 7, 1)

Štvrtok, 4. október
Sv. hieromuč. Hierotej, aténsky biskup
06:30 sl. sv. lit. (PZ 112); 18:00 csl. sv. lit. (HP 113); Ap. zač. 244 (Flp 3, 1 – 8); Lk zač. 31 (7, 17 – 30)

Piatok, 5. október ✠
Sv. mučenica Charitína. **Prvý piatok.**
06:30 csl. sv. lit. (HP 114); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 114); Ap. zač. 245 (Flp 3, 8b – 19); Lk zač. 32 (7, 31 – 35)
7:30 - 17:15 Celodenná adorácia
15:00 Korunka Božieho milosrdenstva s modlitbami žalmov

Sobota, 6. október
Sv. a slávny apoštol Tomáš. **Fatimská sobota.**
06:30 csl. sv. lit. (HP 267); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 254); Ap. zač. 168 (2 Kor 1, 8 – 11); Lk zač. 20 (5, 27 – 32)
17:00 Mariánske večeradlo

Nedeľa, 7. október
3. hlas. Dvadsať nedeľa po Päťdesiatnici. Sv. mučeník Sergej a Bakchus.
08:00 csl. sv. lit. (HP 100); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 99); Ap. zač. 200 (Gal 1, 11 – 19); Lk zač. 30 (7, 11 – 16)
17:00 Večiereň

o. Miroslav Dargaj

✠ - zdržanlivosť od mäsa

200. VÝROČIE PREŠOVSKÉJ EPARCHIE

Vladyka Gojdič spustil kňazské konferencie na vzdelávanie. Dvaja moderátori organizovali tieto konferencie v rôznych mestách z nasledovným programom: 1. duchovná prednáška, 2. svätá spoveď, 3. prednáška moderátora, 4. lekcija, 5. úradné správy biskupského úradu, 6. diskusia, 7. suplikácia. Diecézny moderátor - duchovná prednáška a informovanie o nebezpečenstvách pre cirkev a o cirkevno-politickej situácii.

Zmyslom konferencií je, aby z nich kňazi odchádzali obnovení na duchu a poučení pre pastoračnú činnosť. Biskup Gojdič sa pričínal o rozvoj cirkevného školstva a sociálnych aktivít v eparchii. Veľmi často navštevoval seminár. Raz týždenne mal pre bohoslovcov duchovnú prednášku a osobne sa zúčastňoval na skúškach, aby ich poznal aj po vedomostnej stránke. Založil gréckokatolícke gymnázium v Prešove v roku 1936. Veľkú starostlivosť venoval aj internátom, ktoré často navštevoval. Postaral sa o zakúpenie novej budovy na Francisciho ulici pre dievčenský internát.

Popri mnohých činnostiach vladyka Gojdič nezabúda ani na eparchiálny sirotinec. Posviacka základného kameňa sa udiala 11. septembra 1932 a o dva roky na to už nastupujú do sirotinca sestry služobnice, ktoré preberajú jeho vedenie. Zriadil nové gréckokatolícke farnosti v Prahe, Bratislave, Brne, Levoči a Giraltovcich.

Vladyka si svojimi postojmi získaval ľudí, ale aj nepriateľov. Vytýkali mu starostlivosť o Rusinov. Po vzniku Slovenského štátu v marci 1939 kritických hlasov pribúdalo a nedôvera ku Gojdičovi sa stupňovala. Príčiny: nesprávne chápanie režimu, postavenia národnostných menšín, odlišné postoje na riešenie židovskej otázky a iné.

Ministerstvo školstva a národnej osvety SR v októbri 1939 obvinilo biskupský úrad z diskriminácie bohoslovcov slovenskej národnosti. A objavili sa návrhy na zriadenie biskupstva pre Slovákov. Biskupský úrad označil obvinenie z diskriminácie za nepravdivé a požia-

dal prezidenta Dr. J. Tisa o zákrok, aby sa podobné útoky neopakovali. Pretože náprava neprichádzala, vladyka Gojdič sa v novembri 1939 v liste pápežovi a vláde zriekol správcovstva eparchie. Vláda na čele s Vladimírom Tukom vzala na vedomie Gojdičovo rozhodnutie. Svätá Stolica odpovedala bulou, ktorou pápež Pius XII. menuje Gojdiča za definitívneho sídelného biskupa Prešovskej eparchie.

Počas Druhej sv. vojny biskup Gojdič zaujal odmietavé stanovisko k deportácii židov. 16. mája 1942 listom žiada, aby Svätá Stolica vyvinula intervenciu a nátlak na prezidenta Dr. Tisu, aby zodpovednosť za tieto činy nepadla na katolícku cirkev. Po likvidácii gréckokatolíckej cirkvi v západnej Ukrajine (1946), v Rumunsku (1948) a na Zakarpatskej Ukrajine (1949) bolo takmer isté, že tento osud stihne aj gréckokatolíkov v CSR. Biskup Gojdič sa s biskupom Hopkom v roku 1948 zúčastnili levočskej púte.

31. augusta 1949 pastierskym listom upozorňuje na agitátorov, ktorí chcú odtrhnúť ľudí od gréckokatolíckej cirkvi. Preto ich vyzval k vernosti svojej viere. Sám biskup v opatreniach požiadal Vatikán o dovoľenie vysvätiť tajného biskupa. Po porade s vladykom V. Hopkom určil piatich kňazov za svojich zástupcov - vikárov. Pre prípad, že by nemohol vykonávať svoju funkciu, rozdelil eparchiu na 12 obvodov a do každého určil kňaza s biskupskými právomocami. Po dosadení zmocnenca do úradu v decembri 1949 sa obmedzili Gojdičove možnosti udržiavať kontakty s kňazmi a spravovať eparchiu. Zákazy a príkazy zmocnenca vyústili do úplnej izolácie biskupa. V akcii pravoslávizácie gréckokatolíkov ÚV KŠC už 17. februára 1950 rozhodlo, že biskup ma byť internovaný. 21. apríla 1950 vladyka Gojdič povedal: „Mám už 62 rokov a obetujem celý majetok a rezidenciu, no svoju vieru za žiadnych okolností.“ (koniec 13. časti)

Spracoval diakon R. Hreňo podľa knihy Prierez dejinami Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku od prof. P. Šturáka

